

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Datum 23 augustus 2021
Betreft Beantwoording Kamervragen

**Directoraat Generaal
Volksgezondheid**
Programmadirectie COVID19

Bezoekadres:
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 78 34

www.rijksoverheid.nl

Kenmerk
3233423-1013155-PDC19

Uw brief
20 juli 2021

*Correspondentie uitsluitend
richten aan het retouradres
met vermelding van de datum
en het kenmerk van deze
brief.*

Geachte voorzitter,

Hierbij zend ik u, mede namens de Minister president, de antwoorden op de vragen van het Kamerlid Van Haga (Groep Van Haga) over ventileren overheidsgebouwen (2021Z13905).

Hoogachtend,

de minister van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,

Hugo de Jonge

Antwoorden op vragen van het Kamerlid Van Haga (Groep Van Haga) over ventileren overheidsgebouwen (2021Z13905).

Vraag 1.

Bent u bekend met het bericht waarin de premier oproept om huizen vaker te luchten¹, het bericht waarin wetenschappers oproepen meer aandacht te besteden aan ventilatie bij coronabestrijding² en het onderzoek over ventilatie op scholen?³

Antwoord vraag 1.

Ja ik ben daarmee bekend.

Vraag 2.

Deelt u, nu het kabinet bij monde van de premier zelf oproept tot het luchten van huizen, de mening dat ventileren bijdraagt in het bestrijden van de coronacrisis? Zo ja, welke slagen heeft u de afgelopen periode gemaakt met het ventileren van (semi) overheidsgebouwen?

Antwoord op vraag 2.

De update heeft alleen betrekking op rijksgebouwen. Voor de overige (semi-) overheidsgebouwen wordt de informatie niet centraal bijgehouden. Zoals ik heb aangegeven in de beantwoording van Kamervragen op 8 januari jl. (TK1256) is er door het ministerie van Binnenlandse Zaken in oktober en november 2020 een inventarisatie uitgevoerd naar de ventilatie in lijn met het ventilatie advies van het RIVM ter voorkoming van respiratoire infecties. Deskundige adviesbureaus hebben een kwalitatief onderzoek uitgevoerd in 90 van de ca. 1000 rijksgebouwen waarbij getoetst is of aan de ventilatienorm wordt voldaan. Het betreft hier verschillende categorieën rijksgebouwen, namelijk penitentiaire inrichtingen, gerechtgebouwen en kantoren. Met de kennis van de kwalitatieve toets is een Quick Scan ontwikkeld waarmee facilitaire diensten de rijksgebouwen gecontroleerd hebben op mogelijk problemen met ventilatie. Algemene conclusie is dat het overgrote deel van de rijksgebouwen aan de ventilatienorm uit het Bouwbesluit en de geldende Arbocatalogus voldoet. Voor de situaties die niet voldoen is onderscheid te maken in kleine en grote afwijkingen. In 13% van de gevallen gaat het om kleine afwijkingen die direct binnen de reguliere onderhoudsovereenkomst worden opgelost. In 5% van de gevallen gaat het om afwijkingen in met name oudere rijksgebouwen die alleen door een grootschalige ingreep kunnen worden verholpen. Voor deze situaties is een palet aan maatregelen geïnitieerd zoals een gebruiksbepijking in het aantal werkplekken en waar sprake is van natuurlijke ventilatie analoog aan klaslokalen het plaatsen van CO₂-meters met alarmfunctie. Ik onderschrijf dat ventileren bijdraagt aan het voorkomen van verspreiding van het coronavirus, maar van belang is op te merken dat het effect van de specifieke maatregelen voor ventilatie altijd samenhangt met de algemene bundel van maatregelen zoals: Was vaak en goed uw handen, Houd 1,5 meter afstand van anderen, blijf thuis bij klachten en laat u direct testen.

---

¹ RTL Nieuws, 19 juli 2021, 'Rutte: geen nieuwe coronamaatregelen, wel advies om huis te luchten'
<https://www.rtlnieuws.nl/nieuws/nederland/artikel/5242766/kabinet-coronacrisis-maatregelen>

² NOS Nieuwsuur, 13 mei 2021, '39 wetenschappers: 'Besteed meer aandacht aan ventilatie in coronabestrijding'
<https://www.google.nl/amp/s/amp.nos.nl/artikel/2380628-39-wetenschappers-besteed-meer-aandacht-aan-ventilatie-in-coronabestrijding.html>

³ VO Raad, 1 oktober 2020, 'Ventilatie op scholen: belangrijk en kostbaar' <https://www.vo-raad.nl/nieuws/ventilatie-op-scholen-belangrijk-en-kostbaar>

Vraag 3.

Erkent u de visie van deskundigen dat goede ventilatie kan voorkomen dat het coronavirus zich verspreidt via aerosolen, minuscule deeltjes in de lucht die langdurig blijven zweven? Kunt u hierop een toelichting geven?

Antwoord vraag 3.

SARS-CoV-2 kan op meerdere manieren worden overgedragen, de internationale consensus is dat overdracht voornamelijk plaatsvindt binnen een afstand van 1,5 meter via directe transmissie met druppeltjes afkomstig uit de luchtwegen. Aerogene transmissie kan (via de lucht over langere afstand en/of tijd) door virusdeeltjes die in de kleine druppeltjes (aerosolen) zitten in bepaalde omstandigheden plaatsvinden, zoals in ruimtes waar geen of te weinig ventilatie is en/of veel mensen- vooral voor een langere tijd- bij elkaar zijn.

Goede ventilatie is belangrijk voor een gezond binnenklimaat en draagt bij om de overdracht van respiratoire infecties zoals SARS-CoV-2 te verminderen. Daarom is het van belang om voor voldoende luchtverversing (ventilatie en luchten) te zorgen.

Vraag 4.

Kunt u een update van het aanbrengen van goede ventilatie in alle (semi)-overheidsgebouwen in het land aan de Kamer doen toekomen, met daarin de stappen die u het afgelopen jaar inzake het aanbrengen van ventilatie heeft gezet?

Antwoord op vraag 4.

Zie het antwoord op vraag 2.

Vraag 5.

Bent u bekend met het feit dat uit reacties op een vragenlijst die het Landelijk Coördinatieteam Ventilatie op Scholen (LCVS) naar schoolbesturen stuurde, blijkt dat slechts 38 procent van de schoolgebouwen in het basis- en voortgezet onderwijs aan de ventilatienormen voldoet? Welke inzet gaat u leveren om deze belabberde ventilatiecijfers te verbeteren?

Antwoord vraag 5.

Van de schoolgebouwen waarvoor het LCVS destijds antwoorden heeft ontvangen, is aangegeven dat 38% daarvan destijds voldeed aan de gevraagde normen. Sinds het eindrapport van het LCVS is:

- de help- en ondersteuningsdesk bij Ruimte-OK in het leven geroepen,
- een praktische *Handreiking optimaal ventileren in scholen* (<https://www.ruimte-ok.nl/kennis-en-voorbeelden/kennisbank/handreiking-optimaal-ventileren-op-scholen>) opgesteld,
- door middel van de Specifieke Uitkering Ventilatie in Scholen regeling (SUViS) € 100 miljoen beschikbaar gekomen en uitgeput om acute ventilatie-verbetermaatregelen te kunnen treffen,
- door de sectororganisaties, VNG en de Minister van Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media een dringend beroep op schoolbesturen en gemeenten gedaan de ventilatie zo snel als mogelijk op orde te brengen.

Momenteel wordt in samenspraak het ministerie van OCW en het ministerie van BZK met de sectororganisaties en VNG gewerkt aan de uitvoering van de motie Westerveld/Kuiken (II, 2020-21, 25295, nr. 1368) mede in het licht van de uitkomsten van het Interdepartementaal Beleid Onderzoek (IBO) Onderwijs-huisvesting. Daarover informeert de Minister van Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media Uw Kamer kort na de zomer.